

שם פרטי:

שם משפחה:

כיתה:

קריאה ממקורות: רעיון מרכזי, עמדות, מיזוג ומהימנות

דף עבודה

מקור א: שיעורי בית – כן או לא?*

- 1 | בבתי ספר רבים בעולם מתנהל ויכוח על שיעורי בית. לפי סקר שערך ארגון הורים ארצי, תלמידי חטיבת ביניים מקדישים בממוצע כשעה ביום לשיעורי בית.
- 3 | המתנגדים טוענים ששעה כזאת באה על חשבון מנוחה, משפחה ופעילות גופנית. לדעתם, מה שנלמד בכיתה מספיק, ושיעורי בית רבים מדי רק מעוררים לחץ.
- 5 | מנגד, מורים רבים סבורים שתרגול בבית מחזק את מה שנלמד ומרגיל את התלמידים לעבוד לבד. הפתרון, לדבריהם, אינו לבטל את שיעורי הבית אלא לתת מעט ובחוכמה.

* נכתב על ידי רונית נווה, 2018. מתוך: אתר «מבט צעיר».

מקור ב: מה אומר המחקר?*

- 1 | חוקרת בפקולטה לחינוך באחת האוניברסיטאות בדקה עשרות מחקרים בנושא. לדבריה, בחטיבת הביניים יש קשר חיובי בין שיעורי בית להישגים – אבל רק עד גבול מסוים. מעבר לשעה וחצי ביום, התועלת כמעט נעלמת.
- 4 | החוקרת מציינת גם שסוג המשימה חשוב יותר מאורכה: משימה קצרה שמחייבת חשיבה עדיפה על דפי תרגול ארוכים וחוזרים.

* נכתב על ידי עידו גבאי, 2018. מתוך: «בין השורות» – כתב עת לחינוך.

3 לפי שני המקורות: בחרו את התשובה הנכונה.

א. מהו הרעיון המרכזי של מקור א?

- שיעורי בית מזיקים תמיד
- יש ויכוח על שיעורי בית, ויש עמדות בעד ונגד
- תלמידים לא מכינים שיעורי בית
- מורים רוצים לבטל שיעורי בית

ב. מה המבנה המארגן של מקור א?

- רצף כרונולוגי
- הצגת שתי עמדות בוויכוח
- סיבה ותוצאה
- תיאור תהליך

ג. מה מוסיף מקור ב שאין במקור א?

- שיש מתנגדים
- שהתועלת נעלמת מעבר לשעה וחצי
- שתלמידים עובדים שעה ביום
- שמורים בעד שיעורי בית

4 השוו בין המקורות: מה אומר כל מקור על כל תת־נושא? אם המקור אינו מתייחס – כתבו «אין».

תת־נושא	מקור א	מקור ב
כמה זמן מקדישים		
טענות נגד		
תועלת לתלמידים		
איזה סוג משימה עדיף		

5 מיינו את המשפטים: עובדה או דעה.

תלמידים מקדישים כשעה ביום לשיעורי בית. | שיעורי בית רבים מדי רק מעוררים לחץ.
 החוקרת בדקה עשרות מחקרים. | מה שנלמד בכיתה מספיק.
 משימה קצרה עדיפה על דפי תרגול ארוכים.

עובדה	דעה או פרשנות

6 איזה מקור מהימן יותר בעיניכם לשאלה «האם שיעורי בית משפרים הישגים»? נמקו בשני נימוקים לפחות.

7 כתבו מיזוג קצר (5-6 משפטים) של שני המקורות בנושא «שיעורי בית בחטיבת הביניים». ארגנו

לפי תת־נושאים, וציינו את המקור של כל רעיון.

8 התאימו את מילת הקישור למבנה המארגן שהיא מסמנת.

טור א

טור ב

1. בעקבות כך

השוואה ☐

2. לעומת זאת

סיבה ותוצאה ☐

3. הפתרון הוא

בעיה ופתרון ☐

4. לבסוף

רצף כרונולוגי ☐

5. לדעתי

טעון ☐

9 נכון או לא נכון? תקנו.

נכון / לא נכון

א. במיזוג מסכמים קודם את מקור א ואחר כך את מקור ב.

נכון / לא נכון

ב. מקור שבו הכותב מרוויח מהמוצר שהוא משבח – מהימנותו נמוכה יותר.

נכון / לא נכון

ג. המילה «לצערי» מעידה על עמדה של הכותב.

נכון / לא נכון

ד. רעיון משני הוא תמיד המשפט הראשון בפסקה.

10 השלימו את המילה החסרה מן המחסן.

עמדה

מהימנות

מיזוג

רעיון מרכזי

עובדה

א. מה שהטקסט כולו אומר במשפט אחד הוא ה _____ .

ב. מה שהכותב חושב על הנושא הוא ה _____ שלו.

ג. כתיבת טקסט אחד משני מקורות או יותר נקראת _____ .

ד. השאלה «על מי אפשר לסמוך?» עוסקת ב _____ של המקור.

ה. משפט שאפשר לבדוק אם הוא נכון הוא _____ .

11 לכל פסקה במקור א כתבו את הרעיון שלה בכמה מילים.

א. פסקה 1

ב. פסקה 2

ג. פסקה 3

12 נסחו כותרת חדשה למקור ב שמבטאת את הרעיון המרכזי שלו.

13 מה עמדתכם בשאלת שיעורי הבית? כתבו 3–4 משפטים, ונמקו בעזרת מידע מאחד המקורות לפחות.

14 השלימו משפטי מיזוג בעזרת מילות הקישור מהמחסן.

ואילו | בדומה ל- | שני המקורות | מוסיף |

א. _____ עוסקים בשאלת שיעורי הבית.

ב. מקור א מציג עמדות, _____ מקור ב מציג ממצאי מחקר.

ג. מקור ב _____ נתון: מעבר לשעה וחצי אין תועלת.

ד. מקור א, גם מקור ב ממליץ על משימות מעטות. _____

תשובות – קריאה ממקורות: רעיון מרכזי, עמדות, מיזוג ומהימנות

3 לפי שני המקורות: בחרו את התשובה הנכונה.

א. מהו הרעיון המרכזי של מקור א?

○ שיעורי בית מזיקים תמיד ● יש ויכוח על שיעורי בית, ויש עמדות בעד ונגד

○ תלמידים לא מכינים שיעורי בית ○ מורים רוצים לבטל שיעורי בית

ב. מה המבנה המארגן של מקור א?

○ רצף כרונולוגי ● הצגת שתי עמדות בוויכוח ○ סיבה ותוצאה ○ תיאור תהליך

ג. מה מוסיף מקור ב שאין במקור א?

○ שיש מתנגדים ● שהתועלת נעלמת מעבר לשעה וחצי ○ שתלמידים עובדים שעה ביום

○ שמורים בעד שיעורי בית

4 השוו בין המקורות: מה אומר כל מקור על כל תת־נושא? אם המקור אינו מתייחס – כתבו «אין».

תת־נושא	מקור א	מקור ב
כמה זמן מקדישים	כשעה ביום בממוצע	אין
טענות נגד	פוגע במנוחה ובמשפחה, יוצר לחץ	אין, אבל מציין שמעבר לשעה וחצי אין תועלת
תועלת לתלמידים	מחזק את הנלמד ועצמאות	קשר חיובי להישגים עד גבול
איזה סוג משימה עדיף	«מעט ובחוכמה»	משימה קצרה שמחייבת חשיבה

5 מיינו את המשפטים: עובדה או דעה.

עובדה	דעה או פרשנות
תלמידים מקדישים כשעה ביום לשיעורי בית, החוקרת בדקה עשרות מחקרים.	שיעורי בית רבים מדי רק מעוררים לחץ, מה שנלמד בכיתה מספיק, משימה קצרה עדיפה על דפי תרגול ארוכים.

6 איזה מקור מהימן יותר בעיניכם לשאלה «האם שיעורי בית משפרים הישגים»? נמקו בשני נימוקים לפחות.

תשובה אפשרית: מקור ב מהימן יותר: הכותבת היא חוקרת בתחום החינוך, היא מסתמכת על עשרות מחקרים, והיא מביאה ממצא מדויק (שעה וחצי). מקור א מציג בעיקר עמדות, והנתון שלו מבוסס על סקר של ארגון הורים, שאינו מחקר.

7 כתבו מיזוג קצר (5-6 משפטים) של שני המקורות בנושא «שיעורי בית בחטיבת הביניים». ארגנו

לפי תת־נושאים, וציינו את המקור של כל רעיון.

תשובה אפשרית: תשובה לדוגמה: «בשאלת שיעורי הבית יש מחלוקת. לפי סקר של ארגון הורים (מקור א), תלמידים מקדישים להם כשעה ביום. המתנגדים טוענים שהם פוגעים במנוחה ומעוררים לחץ, ואילו מורים רבים רואים בהם חיזוק לנלמד (מקור א). מחקר שסוקר עשרות מחקרים (מקור ב) מראה שיש תועלת, אך רק עד שעה וחצי ביום. שני המקורות מסכימים שהעיקר הוא לתת מעט ובחוכמה – משימות קצרות שמחייבות חשיבה.»

8 התאימו את מילת הקישור למבנה המארגן שהיא מסמנת.

טור א

טור ב

1. בעקבות כך	2. השוואה
2. לעומת זאת	1. סיבה ותוצאה
3. הפתרון הוא	3. בעיה ופתרון
4. לבסוף	4. רצף כרונולוגי
5. לדעתי	5. טיעון

9 נכון או לא נכון? תקנו.

א. במיזוג מסכמים קודם את מקור א ואחר כך את מקור ב. **לא נכון** – במיזוג מארגנים לפי תת־נושאים ומשלבים את המקורות יחד

ב. מקור שבו הכותב מרוויח מהמוצר שהוא משבח – מהימנותו נמוכה יותר. **נכון**

ג. המילה «לצערי» מעידה על עמדה של הכותב. **נכון**

ד. רעיון משני הוא תמיד המשפט הראשון בפסקה. **לא נכון** – משפט הפתיחה מציג לעיתים קרובות את רעיון הפסקה, אבל לא תמיד

10 השלימו את המילה החסרה מן המחסן.

א. מה שהטקסט כולו אומר במשפט אחד הוא **הרעיון מרכזי**.

ב. מה שהכותב חושב על הנושא הוא **העמדה** שלו.

ג. כתיבת טקסט אחד משני מקורות או יותר נקראת **מיזוג**.

ד. השאלה «על מי אפשר לסמוך?» עוסקת ב**מהימנות** של המקור.

ה. משפט שאפשר לבדוק אם הוא נכון הוא **עובדה**.

11 לכל פסקה במקור א כתבו את הרעיון שלה בכמה מילים.

- א. פסקה 1 ← יש ויכוח; תלמידים מקדישים כשעה ביום
- ב. פסקה 2 ← טענות המתנגדים: פגיעה במנוחה, לחץ
- ג. פסקה 3 ← טענות התומכים: חיזוק ועצמאות; לתת מעט ובחוכמה

12 נסחו כותרת חדשה למקור ב שמבטאת את הרעיון המרכזי שלו.

תשובה אפשרית: לדוגמה: «שיעורי בית מועילים – אבל במידה ובחוכמה».

13 מה עמדתכם בשאלת שיעורי הבית? כתבו 3–4 משפטים, ונמקו בעזרת מידע מאחד המקורות לפחות.

תשובה אפשרית: תשובה אישית. נבדקים: עמדה ברורה, נימוק אחד לפחות שמבוסס על המקורות, הפניה למקור.

14 השלימו משפטי מיזוג בעזרת מילות הקישור מהמחסן.

- א. **שני המקורות** עוסקים בשאלת שיעורי הבית.
- ב. מקור א מציג עמדות, **ואילו** מקור ב מציג ממצאי מחקר.
- ג. מקור ב **מוסיף** נתון: מעבר לשעה וחצי אין תועלת.
- ד. **בדומה ל־**מקור א, גם מקור ב ממליץ על משימות מעטות.